Vikipeedia

Paunaka keel

See artikkel ootab keeletoimetamist.
Kui oskad, siis palun aita artiklit keeleliselt parandada (https://et.wikipedia.org/w/index.php?title=Paunaka_keel&action=edit). (Kuidas ja millal see märkus eemaldada?)

Paunaka keel	
Kõneldakse	Boliivias Chiquitania regioonis Santa Rita de Chiquitos (Concepcioni lähedal).
Kokku kõnelejaid	Ligikaudu 10
Keelesugulus	aravaki keeled Mojo
Keelekoodid	
ISO 639-1	pnk

Paunaka keel on Boliivias räägitav väljasuremisohus keel, mis kuulub aravaki keelkonda. Paunaka keel on lähedalt seotud veel elava mojo keelega.[1] Paunaka keelt kõneldakse Boliivia idaosas Santa Cruzi departemangus Chiquitania piirkonnas. Ei ole teada paunaka keele esimese keelena kõnelejaid.

Sisukord

Kõnelejate arv

Paunaka keel on liigitatud kriitiliselt ohustatud keelte hulka. Selle keele kõnelejaid on 10 ja leidub ka neid, kes osaliselt keelt valdavad, kuid kõik on vanemad kui 50 aastat. Keele edasiandmine on lõppenud juba palju aastaid tagasi, seega on raske kasutada seda igapäevases suhtlemises.[2]

Paunaka keel on lähedalt suguluses teiste Boliivias kõneldavate lääne-aravaki keeltega, milleks on paikoneka keel, baure keel ning moxo keeled: trinitario keel ja ignaciano keel.[3]

Arvsõnad

Ainult numbrile '1' vastav arvsõna on traditsiooniline, ülejäänud arvsõnad pärinevad hispaania keelest.[4] Arvsõnad 8, 10, 12 ja 20 on ilma sufiksita -tʃɨ ning väga suurte hispaania keele mõjutustega.

1	2	3	4	5	6	7
ˈtʃɨ.na.tʃɨ*	ˈɾus.tʃɨ	ˈtɾes.tʃɨ	ˈkwa.tɾɔ.tʃɨ	ˈsiŋ.kɔ.tʃɨ	ˈsɛi.tʃɨ	ˈsjɛ.tɛ.tʃɨ

Keele struktuur

Foneetika

Paunaka keeles on 13 kaashäälikut ja 4 täishäälikut.[5]

Kaashäälikud

	Huulhäälik	Hambasombu-häälik	Palataalne konsonant	Pehme suulae häälik	Kõrisulg-häälik
Sulghäälikud	p	t		k	ʔ
Ninahäälikud	m	n	ɲ		
Laksuv häälik		r			
Frikatiiv	β	s			h
Afrikaat	tʃ				
Poolvokaal			j		

Täishäälikud

	Eesvokaal	Keskvokaal	Tagavokaal
Kõrge vokaal	i		u
Keskmine vokaal	ɛ		
Avatud vokaal		a	

Keelenäiteid

- Päike - *Sache*
- Vesi - *Ené*
- Tuli - *Yukĩ*
- Maja - *Sese*
- Silm - *Ihuike*

[6]

- *chi-uku-yae* – Sinu jalg
- *ne-peu kabe-mëne* – Minu kutsikas
- *n-ati-ji-nube* – Vennad

[7]

Kirjaviis

Paunaka keel kasutab ladina kirjaviisi.

Viited

1. [1] (http://www.native-languages.org/paunaca.htm)
2. [2] (http://www.uni-leipzig.de/~paunakadocu/project.html)
3. [3] (http://www.uni-leipzig.de/~paunakadocu/project.html)
4. [4] (http://lingweb.eva.mpg.de/numeral/Paunaka.htm)
5. [5] (http://lingweb.eva.mpg.de/numeral/Paunaka.htm)
6. [6] (http://www.native-languages.org/paunaca_words.htm)
7. [7] (https://es.wikipedia.org/wiki/Idioma_paunaka)